

Зміст

Дитинство / Початок 5

Глава 1. Знайомство 13

Глава 2. У лікарні..... 17

Глава 3. Солдат дитину не скривдить..... 24

Глава 4. Він приніс мені лист 29

Він 35

Глава 5. Олег 37

Глава 6. Дві смужки..... 46

Глава 7. Листи з краю світу (1) 50

Глава 8. Листи з краю світу (2) 52

Глава 9. Листи з краю світу (3) 55

Глава 10. Лист на край світу (1) 57

Глава 11. Листи з краю світу (4)..... 61

Глава 12. Листи з краю світу (5)..... 63

Глава 13. Листи з краю світу (6)..... 66

Глава 14. Листи з краю світу (7)..... 68

Нічого не пропустила? 71

Глава 15. Такі важливі обійми 74

Глава 16. Гуляй, душа 78

Глава 17. Пора..... 82

Глава 18. Я нічого не пропустила? 88

Глава 19. Втрати, втрати..... 94

Глава 20. Ресторан вам не кафе 107

Глава 21. На десерт 114

<i>Біль</i>	121
-------------------	-----

Глава 22. Можна татом називати?	123
---------------------------------------	-----

Глава 23. Його власність.....	129
-------------------------------	-----

Глава 24. Прозріння.....	133
--------------------------	-----

Глава 25. Мені потрібна допомога	137
--	-----

<i>Чуже щастя</i>	141
-------------------------	-----

Глава 26. Босі ніжки.....	143
---------------------------	-----

Глава 27. Батьки, дякую.....	149
------------------------------	-----

Глава 28. Ти впевнена у своєму рішенні?!	156
--	-----

<i>Мрії</i>	165
-------------------	-----

Глава 29. Не втрачати надію.....	168
----------------------------------	-----

Глава 30. Час	174
---------------------	-----

Глава 31. Сакс.....	181
---------------------	-----

Глава 32. Діти, діти	187
----------------------------	-----

<i>Про гроші</i>	193
------------------------	-----

Глава 33. Підстава.....	195
-------------------------	-----

Глава 34. Човникове життя.....	200
--------------------------------	-----

Глава 35. Випадкові невідповідності	205
---	-----

Глава 36. А що ви хотіли?	211
---------------------------------	-----

Глава 37. Старий кінь борозни не псує.....	216
--	-----

Глава 38. Один із.....	224
------------------------	-----

Глава 39. Іноземці.....	233
-------------------------	-----

Глава 40. «Ой, усе»	239
---------------------------	-----

<i>Діти</i>	247
-------------------	-----

Глава 41. Іван	250
----------------------	-----

Глава 42. Усе буде добре.....	256
Глава 43. Може, пороблено?.....	262
Глава 44. Колишня	269
Глава 45. Вірити собі.....	275

Життя.....281

Глава 46. Думки проти відчуттів	282
Глава 47. Секс	288
Глава 48. Час на роздуми	293
Глава 49. Поговорили.....	298

Заключний303

Глава 50. Остання?	304
--------------------------	-----

*Для тебе,
моя чарівна жінко*

Дитинство /
Початок

Закарбоване щастя

Дивно. Вельми дивно. Дивно, я б сказала, навіть слабке слово для мого стану. Я відчуваю щось нове. Щось, що захоплює і несе неначе холодна, підступна, гірська ріка, для якої що дрібні камінці, що валуни не перешкода. Коли ти стоїш оголений думками, заплющивши очі й затамувавши подих, ловиш, смакуєш, дивуєшся, пропускаєш крізь себе до тремтіння, іноді навіть до мурах, нові відчуття. Емоції. Е-мо-ці-ї. Ось заради чого варто жити!

Чи існує життя без емоцій? Чи можна їх виміряти? Фізичний біль, емоційна насолода, ментальне спустошення – людино, як тобі живеться? Чи живеться мені...

Моє життя наче чернетка, з якої ніколи не народиться закінчений роман. Почали. Розігнались. Начеркали. Вирвали. Знов почали.

Я завжди була веселою, щирою і стоматологом. Але матусею я була найчастіше. Так мене раз у раз називали люди з близького оточення. То не про стан. То про нескінченну опіку, якою я намагалась оповити та зробити добро кожному, хто опинявся в полі досяжності.

Я не вміла бути жінкою. Потреба «сходити на нігтеточку» викликала фізичний біль і відразу. А шопінг просто вбивав без слів. Яке людям діло до моїх футболки і штанів? Леді на підборах, у спідниці мініплісе і з клатчем у тон паска – ось де жіночність. Де там мені в зручних кросах і щирою усмішкою! Але коли та леді поверта-

ється додому й занурює тіло в м'якенький халат і гольфи до колін, наша жіночність вирівнюється. Тож хто чесніший – те ще питання.

Я не вміла бути хорошою дружиною. Жодного разу. Одного, за його ж словами, «переросла», іншому збрехала, щоб урятувати своє життя. Далі не зрозуміла, не пояснила, не підтримала, не оцінила... Але щоразу кохала широко. Не куцо, не скраєчку, на все серце.

Досі не впевнена, чи я достатньо хороша мама. «Як так можна і чим вона думає?» – найчастіша думка інших супермам у мій бік.

Та попри все – я існую.

Особливо зараз.

Коли стоїш по коліна в гірському потоці, коли зводить кінцівки, коли хочеться вибігти і зігрітися, а ти продовжуєш стояти і з часом починаєш відчувати пекучу насолоду від усвідомлення себе тут і зараз. Я – людина, жінка, мама, уже не дружина, донька, уже не онучка, спеціаліст, подруга, кума, сусідка, знайома, коханка...

І якби хтось мене зараз запитав, чи комфортно мені, чи щаслива я, чи хочу я жити – я б закричала «Так! Так!», щоб найменша піщинка на Точці Немо здригнулась і перевернулась на інший бік. Це «Так!» стало б головною симфонією планети Земля. Планети, на якій існують емоції, почуття, відчуття і Я.

І Вона.

Та свіжозварена lavazza – кава, яку я щойно зготувала для нашого ранку.

– Доброго полудня! – мало не промуркотіла я Марині, яка все ще перебувала в полоні солодко-ніжних, уже майже обідніх променів.

Ця порцелянова, білотіла жінка вчора так довго доводила мені те, що не існує сенсу життя, тому я вирішила не турбувати якомога довше й насолодитися тишею її присутності. Утім, годинник уже підморгнув 12:12, і я скучила.

– Марино! Радість мого серця, просинайся!

Хотіла б я розпрощатись із цим пресотерапевтом, що супроводжує мене останні тридцять сім років (трьох років садочка я не рахую, там вона ще була усвідомлена), проте не можу. Люблю.

Марина все ще ніжилась у ліжку, ловлячи останні ниточки сну, що поспішає за сонцем, і мала вигляд по-кіношному чудовий.

«І чому така краса ніяк не могла знайти собі пристойного чоловіка?» – подумала я й усмінулась. Жоден чоловік не витримає лавиноподібного потоку думок та емоцій, який генерує ця тендітна жінка за мить. Навіть серйозного олігарха Костянтина Михайловича вистачило ненадовго, хоча синочка він зробив їй пречудового. Крихітна, наче онучка Дюймовочки, чорноока, як лисиця, і гостра на язик як усі бабки біля під'їздів разом узяті. Вона була розумною, гарною і Водолієм. Поверхнева глибинність її роздумів збивала з пантелику навіть дипломованих психотерапевтів. Але я звикла до неї такої, яка вона є. І любила її.

– Круасан із прошуто і в'яленими томатами достатня заохота для підйому? – запитала я й підійшла ближче до оголеного розп'яття Марини, яке все ще безсоромно м'яло постіль.

– Ммммммммм, так! – моє кохання солодко потягнулось, немов задоволення вже відбувалось, і повільно усміхнулось, наче цей день обіцяв бути нескінченним. – Прошу дуже.

Я не стрималась і піддалась на її спокусливе «так». Каву можна і нову зварити! Незграбно імітуючи гнучкість пантери перед стрибком, сперлась на долоні та коліна, прогнула поперек, подалась уперед і з нестримним сміхом завалилась набік. Уявляю, який це мало вигляд збоку... Та я наплювала на грацію і, підтягнувши «здобич» до себе, напала на неї з поцілунками.

Останнім часом я багато чого стала собі дозволяти. Бо в якусь мить вирішила, що я в себе одна, життя в мене одне, і воно, падлюка, таке швидкоплинне. Після всіх моїх невдалих спроб бути дружиною, ба навіть просто коханкою, Всесвіт вирішив мене потішити. Або сам потішитись. Я ще не визначилась.

Кава все ж таки встигла прохолонутися. Серцебиття потроху сповільнювалось, дихання заспокоювалось і мозок повертався в реальність. Задоволена «сніданком» перед сніданком, я підвелась із ліжка розміру KingSize і попрямувала на кухню. Цього разу вдалось винайняти розкішну квартиру із суботи на неділю. У нашому розпорядженні була ціла ніч і вихідний день.

Моя краса нарешті проснулась і підвелася з теплого ліжка. Я обожнювала спостерігати за нею. Ніколи їй про це не казала, але не втрачала жодної миті. Як там кажуть класики: вона була граціозна, як кішка. Стовідсотково це не про неї. Де там кішка! Скажена лисиця! Сто п'ятдесят два з половиною сантиметри дикої краси. Було в її рухах щось просте і природне, і це вабило. Бути вільною – її стихія. Марина ніколи не робила зайвих рухів. Хіба що язиком. Іноді складалося враження, що тіло живе окреме логічне життя від єдиного м'яза в тілі людини, що закріплений тільки з одного боку. Вона плескала ним, як собака хвостом.

Довге від народження помаранчеве волосся ніколи не знало ні фарби, ні гумок для волосся, ні (не дай боже) плойки. Доглянута шкіра, широкі натуральні брови, виразні чорні очі. Додайте тонку шию, різкі ключиці, першорозмірні лимонні груди, чітко окреслену талію, найжіночніші стегна, які мені рідко траплялося бачити в житті, і акуратні ніжки. На її правому передпліччі було невелике тату із трьох метеликів, на лівому боці – великий післяопераційний шрам. А рубець на передній черевній стінці, що залишається після видалення пуповини в новонародженої дитини, нагадував сердечко.

Саме на ньому, не питаєте мене про це, я зараз і сконцентрувалась, поки варилась нова кава, бо Маринка воліла свіжозвареної.

– Багато спати – добра не знати, знаєш таку приказку? – дістаючи посуд із мисника, запитала я свою чорнооку.

– Прошу дуже, не починай. Я вчора так стомилась від твоїх розмов, що сьогодні можу дозволити собі трішечки довше поспати.

– Моїх?! – я ненароком грюкнула горнятком і здивовано подивилась в улюблені оченята.

Марина ніжно взяла мою вільну руку й провела по своїй щоці. Я легенько вщипнула її за носика і продовжила сервірувати стіл до сніданку.

– І взагалі! Недосип, це як кредит у банку – взяв, а потім віддаєш із відсотками. Лишень відсотки – твоє здоров'я. Тож я мала виспатись! – вона потягнулась, підвівши руки вгору, а потім – у сторони, і солодко позіхнула.

Це вже стало маленькою традицією, раз-два на місяць улаштовувати «тільки наш день». День, коли не було місця іншим людям, подіям, телефонам. Єдине, від чого ми не могли відмовитись – робочі плітки та філософські роздуми про життя. Марина знайшла собі надзвичайно органічне місце роботи – вона вела програму на радіо. Я ж, навпаки, – була чітко скерована батьками в підлітковому віці «у правильне русло» і пішла вчитися на стоматолога. Звісно, за десятки років роботи в приватній клініці я почала знаходити деяку збоченську насолоду від цієї роботи. А згодом усвідомила, що я таки на своєму місці. Тож цього дня ми сповна обмінювались робочими плітками в перервах між особистим часом.

Розмістившись за широкою барною стійкою, яка розділяла кухню та кімнату, ми снідали й нікуди не поспішали.

– Ти ж не знаєш, чому я взагалі почала цю тему – безсенсовність життя! Я ж так і не розказала! – моя «лисиця» жадібно жувала прошуто, яке обожнювала (і я щоразу тішилася змогою її побалувати), і, підтягнувши одне коліно ближче до себе, уможувалась зручніше. Історія мала бути цікавою.

– Я запросила до себе одного популярного співака-початківця. Ну як співака, так, пищалку. І от воно мені й каже – я все вже в цьому житті спробував, побачив і хочу зробити висновок: життя на цій планеті створено для того, щоб жерти. Абсолютно все полягає в тому, де їсти, з ким їсти, що їсти і наскільки це смачно. Немає ніякого високого сенсу. А йому, зауваж, дев'ятнадцять рочків. Дев'ятнадцять!!!

Насправді я не дуже уважно її слухала. Щоразу ці історії були подібні, і вже по першій фразі я могла здогадатись, про що саме йтиметься. Варіантів було небагато: усі чоловіки – олені, він такий особливий, а що вона собі думала, та в чому сенс життя. Останні були найдовшими.

Ми знали одна одну мільйон років, але пізнавали – вперше.

Як дві жінки опинились в одному ліжку? Сідайте зручніше. Зараз розкажу.

Глава 1

Знайомство

Коли тобі три, і ти вперше йдеш у садок, міцно тримаючи маму за руку, ти віриш у диво. Мама так багато цікавого розповідала про садок, про інших дітей і нові іграшки, що я навіть не очікувала на щось інше, крім задоволення своєї цікавості.

– Ану киш, – лише встигла я почути перед тим, як Марина Бузько врізала мені в око.

Звісно, тоді я ще не знала, що її звали Марина. Крізь сльози я розгледіла рудоволосе дівча, яке навіть не шкодувало про свій вчинок. Подумаєш, не розрахувала довжину руки і силу розмаху. Вона ж, либонь, хотіла відігнати джмеля. Не минуло і двадцяти хвилин мого перебування в садочку, як я опинилась серед калюжі у своїй ошатній сукенці персикового кольору та ще й з підбитим оком.

З тієї секунди, як я перестала ридати, її зненавиділа. Ми чубились не гірше хлопчаків. Щоденно, без винятків на свята, ми обов'язково знаходили привід з'ясувати, хто головна принцеска. Дай Боже здоров'ячка нашим вихователям, що терпіли нас і не дали повбивати одна одну. Але! Хоч би як сильно ми не довбались, так само і захищали одна одну від решти. Як тільки-но хтось ображав мене, то одразу відчував на собі крихітні гострі дівчачі зубки.

Якось дісталось навіть Юрчиковій сідниці. А другого дня під час прогулянки, без убудь-якого помислу Маринка взяла і застрелила міліціонера з іграшкового пістолета через паркан. Я ж кажу – дика!

Коли ми зустрілися на шкільній лінійці, наші мами подумки перехрестились і натужно усміхнулись одна одній. Нарядні першокласниці ж зрозуміли, що буде весело.

Так і почалася наша дружба.

У школі нас рятувало одне – нам подобались абсолютно різні хлопці. Та й ми були зовсім не схожі між собою. Маринка: рудий гном, найнижча серед усіх однокласників, бойова і відважна. І я: на дві голови вища, нескладна, з кольором волосся торішньої, забутої на полі пшениці, з сіро-голубими очима, які змінювали колір залежно від настрою, і рубцем на підборідді (хто ж знав, що дертися наверх по льодяній гірці настільки небезпечно?).

Нас ніхто і ніколи не намагався образити. Нас боялись. Нас поважали. Ми захищали слабших і були головними борцями за справедливість. Посварились тільки раз. Цілісінський урок не розмовляли! Як зараз пам'ятаю...

Отже, стоїмо ми на перерві, обідаємо. Я догризаю шматочок перцю, а Маринка помідор. І стукнуло ж мені в голову зігнути той перець навпіл, щоб стрільнути прямо Маринці в око (може, то я за садок вирішила помститися в ту мить?). Вона відреагувала негайно: «Ти здуріла?» – гнівно вигукнула Бузько й втопила пів томата мені в груди. Так і завмерли – вона, протираючи очі, і я – з помідором на кофті. Сорок п'ять хвилин не розмовляли. Зате потім насміялися, як дикі свині, що загуляли на конопляному полі.

Я почала нею пишатись після того, як вона «зламала систему». Була якраз зоологія. Урок ми слухали уважно, але не могли відмовитись від коментарів, що пошепки до-

давали до розповідей вчительки. Ми ділилися надважливим й надсекретним, тому й дуже регітним.

– Якщо ж вам, дівчатка, так смішно, то розкажіть вже й нам. Нам всім цікаво, ми всі теж хочемо посміятися! – видала класичну фразу Маргарита Анатоліївна, охоплюючи поглядом всі двадцять вісім голів і насолоджуючись хвилиною влади.

Зазвичай після цього принизливого зауваження діти замовкають, іноді просять вибачення і далі вже уважніше слухають урок. Але не Бузько! Вона підвелась і розказала.

– От ви, Маргарито Анатоліївно, кажете, що в мурахосьорбїда немає зубів. То як він їсть? Точніше, як він жує? Може, його краще було назвати мурахосьорб?

Покотом лежав весь клас разом із зоологічкою. Це була суцільна перемога.

Закарбоване щастя

Історія про «нетямуще дитя» з радіопередачі подруги продовжувалась яскравими незначними деталями, на які мені було байдуже. Марина доїла круасан, взяла горнятко з кавою і розслаблено поклала свої ніжки на сусідній барний стілець. Поволі я пересунула їх ближче до себе. Легенько, наче пошепки, торкалась, досліджувала. Кінчики моїх пальців обмінювались енергією з її оксамитовою шкірою. Я насолоджувалась відчуттям. Такі начебто незначні хвилини наповнювали мене життям.

– Скажи, ну не олень? – повернула мене до тям щибетуха.

– Авжеж олень! – автоматично погодилась я, лише повторюючи останні слова, бо відверто її не слухала.

– Так ось...

Вона продовжила свою нескінченну, цікаву лише для неї, історію, а я далі була повністю занурена у власні думки.

Пара білосніжних філіжанок без малюнка, пара однакових тарілок. Безіменне й безлике. Гостьові квартири, які здавалися подобово, ніколи не мали вишуканого посуду або білизни. Хіба що траплялись цікаві картини на стінах. Проте для нас ці квартири були єдиним місцем, де ми могли спокійно бути собою. Де можна ходити голяка, не соромлячись рубців і розтяжок, насолоджуватись свободою. Свободою дій, емоцій, поведінки – свободою від будь-яких обмежень.

Глава 2

У лікарні

Апендикс виявився норовливою частиною мого організму і мав свої плани на мій день. І чхав він абсцесом на свободу дій «господині». Шалено відсвяткувавши перемогу на районних змаганнях із пішохідного туризму, я залишилась в гостях із ночівлею. Ці «гості» я обожнювала. Колишній тренер Святослав був старший на десять років, але нас об'єднувала любов до спорту й одна школа. Трохи попрацювавши вчителем фізкультури, закохавши в себе багато дівчат, він звільнився. Проте після змагань ми з командою збирались на його квартирі й улаштовували «позакласні збори». Останній рік у школі я все частіше «випадково» забувала про час і мусила залишатись на ночівлю в тренера.

Маринки з нами не було.

Точно пам'ятаю копчену рибу і багато шоколадних цукерок (не поєднуйте ці продукти в справжньому житті, бо, імовірно, ця комбінація й дала загострення!). Зранку я поспішала вже не в школу, а в приймальне відділення. За кілька годин, лежачи на операційному столі, відповідала веселому «лікарю Лівсі» (усі ж пам'ятають кумедного лікаря з «Острова Скарбів»?) про свій стан. Операцію було вирішено проводити під місцевим знеболенням, тож я відчувала, як його пальці копірсаються між моїми внут-

рішніми органами. Не було боляче. Було незвично. А його пальці я запам'ятала. І не тільки після операційної...

Видалення відбулося успішно, і я побачила наживо, який вигляд має запалений апендикс. Фу, гидота!

Мене доволі швидко перевели в палату й залишили відпочивати. У палаті була ще одна дівчина. Вона була на кілька років старшою за мене і геть не схожа на киянку. Неслухняні кучері, ніс картоплинкою, пухлі губи, дивакуваті, трішки банькуваті очі.

– Привіт. Боляче? – запитала вона, дивлячись на мене, як на поголеного тигра, з переляканою цікавістю.

– Так, наркоз починає відходити, – я намагалась знайти зручне положення, щоб менше тягнуло.

– А що саме робили?

Їй би ще попкорну у відерце насипати і дати в руки, подумалось мені.

– Апендицит, – згадавши закривавлену кишку, яку мені досі не зрозуміло навіщо показав хірург, я скривилася. Чи то місцева анестезія почала відпускати?!

– Ой! І в мене апендицит. Поки лише підозра. Ось чекаю на результати аналізів. Поки поклали сюди. Мене, до речі, Анжела кличуть, а тебе?

– Оксана.

Анжела заповнювала собою весь простір. Вона чотири роки як переїхала до Києва із Сумської області, мама з молодшими братами залишились там. Їй дісталась класична «одиничка» від прабабці. Саме через дорогу від лікарні. Училася вона в політесі, на факультеті якості та інженерії матеріалів, уже на четвертому курсі. Навіщо мені була ця інформація, – я так і не зрозуміла. Та зупинити її було годі, вона не змовкала ні на мить.

Ближче до вечора в палату зайшов хірург. Приніс результати Анжели і поцікавився моїм станом. Наказав вже починати розходжуватись і не залежуватись довго. Сусідку залишив до ранку, щоб іще поспостерігати.

Я саме грала в «дрімайла» (намагаєшся крізь біль подрімати і відпочити), коли незнайомі чоловічі голоси наповнили наше тимчасове помешкання. То були друзі Анжели. Одногогрупники Андрій і Олег почали жартувати ще біля дверей. Апельсини, яблука, кефір, анекдоти – усе це вони принесли із собою. Не слухати їх було неможливо. Все б нічого, аби вони мене не смішили!

– Мені дуже боляче сміятись, перепрошую, хлопці, – звернулась я до того з них, що присів на табурет між нашими ліжками. І справді, кожне скорочення м'язів відстрілювало по всьому тілу.

– Так, так, – майже не повертаючись, відповів він і, звісно ж, далі розважав подругу.

Ясно. Діла не буде. Я зішла з ліжка, і, притримуючи правою рукою свіжий шов, почала в коридор розходжуватись. Хвилин за двадцять Анжела вийшла, щоб провести візитерів. На її щоках-помідорах красувались рум'янці, що ледь не тріскались. Хтось із хлопців явно був їй до вподоби. Від простих одногогрупників так не збуджуються.

Наступного ранку Анжелу виписали. До мене ж завітав «лікар Лівсі» з обходом. З особливим персональним обходом.

– Привіт, мала, – вимовив з легкою усмішкою хірург. Але привітався він не зі мною, а з моїм клітором, який він жартівливо затиснув пальцями, поки я притримувала футболку однією рукою, а другою приспустила піжамні штани. Я здригнулась, намагаючись зрозуміти, що взагалі відбувається, спробувала викрутитись із-під «дружнього»